

GALATZÓ

Revista cultural de Puigpunyent i Galilea

Nº 22 - ANY II - JUNY - 1988 - REVISTA MENSUAL

PRENSA
COPYS

GALATZÓ

PUBLICACIÓ MENSUAL

Dipòsit Legal: PM 431/86

ES RACO
Plaça Lleó XIII, s/n
07194 PUIGPUNYENT

EDITA GRUP S'ARBRE

CONSELL DE REDACCIÓ

Biel Frau
Toni Betti
Miquel Mora
Tomeu Moragues
Xesca Ramon
Pere Barceló

COL. LABORADORS

GRUP S'ARBRE
Ernest Fuster
Toni Bonner
Rafel Ramon
Onofre Martorell
Antònia Ginard
Toni Garau
Joan Martorell
Miquel A. Ferrer

SECCIÓ ESPORTIVA

Bartomeu Morey
Pere Martorell

ADMINISTRACIÓ

Maria Matas

exemplar 125 ptes.
subscriptors 100 ptes.

IMPRIMEIX "APÓSTOL Y
CIVILIZADOR"
PETRA.

dels articles publicats
en aquesta revista sols en
són responsables els seus
autors.

Editorial

Galatzó -2-

I amb aquest número fa dos anys... Dos anys de molta il.lusió i esforç. I el final d'aquests dos anys dona pas a una etapa nova. Una etapa que pretén esser de continuïtat i millorament. Una nova etapa que començam amb la mateixa il.lusió que tenguérem quan varem veure dins les nostres mans, brutes de tinta, el butlletí número zero d'una nova revista que titularem com el nostre Puig que tant estimam.

Des de aquí, no podem menys, que donar un abraç a tots els companys que de qualsevol manera han fet posible, gràcies al seu treball, que aquesta il.lusió es convertís en realitat.

A tots, i a tu lector, que amb la teva lectura tant ens has ajudat, una sola paraula: gràcies.

* * * * *

La portada d'aquest mes

tots feim festa
Molts anys

anam d'excursió

"PLATJA DES COLL BAIX"

(Anomenada antigament "Es maresos des Coll Baix").

Hi hem d'anar en cotxe, perquè sinó hi ha una panxada de caminar per carretera i camí no gaire interessant.

Des d'Alcúdia agafam cap al Mal Pas o La Victòria, i quan arribam a Ca'n Caragol, prenem per una carretera asfaltada, també, però estreta. Està devorael Bar Sol; no ens podem perdre perquè és al creuament, allà on hi ha un pi molt gros enmig de la carretera; idò a partir d'aquí tot d'una a mà dreta.

Al cap d'uns 3 Qm. s'acaba l'asfaltat i entram dins terreny de l'ICONA. Passam per un bosc mig cremat de fa uns anys, i començam a pujar per un camí bastant espenyat, però que, en cotxe, no hi ha problemes.

Quan som al Coll, veim una caseta i unes taules per poder-hi menjar. A baix d'aquest refugi, al soterrani, hi ha un aljub d'aigua molt bona. Per agafar-ne té una aixeta un poc més avall

Aquí ja deixam el cotxe i seguim un cartell que ho indica. Hem de caminar uns 15 minuts costa per avall, i de cop i resposta veim una cala preciosa, d'uns 150 metres d'amplària, i d'una aigua neta, No és una platja d'arena sinó de predrolí.

Això sí, és convenient no quedar-hi a dinar, perquè no hi ha cap ombre.

Ara que, amb tot el que ha montat ICONA a dalt, podem pujar. Passarem calor però com que hi ha aigua fresca a l'aixeta, ja ens refrescarem en arribar...

MIQUEL A. FERRER

EL MES DE MAIG ÉS UN BON TEMPS PER A PRIMERES COMUNIONS.

En Tomeu i en Guillem Gomis Caldentey, na Francesca Suau Palmer i na Maria del Puig Carbonell Ripoll, varen combregar per primera vegada el diumenge dia 15 (de maig, naturalment).

Enhorabona a tots ells i als seus pares.

UNES NOCES

En Baltasar Alomar Bauzà i na Maria Rocío Cano Sánchez són la parelleta que es casaren el passat dissabte, dia 7 de maig.

Per celebrar-ho anaren de viatge a Galícia, d'on tornaren feliços tots dos. Desitjam que aquest estat de felicitat els duri tota sa vida.

Desgraciadament, dia 19 de març, va deixar d'estar entre nosaltres, madó Aina Pons Bordoy, tenia 87 anys.

El 16 d'abril també ens va deixar madó Bàrbara Colomar Vidal. Tenia 92 anys.

DESCANSIN EN PAU!

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES
ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura

Galatzó -4-

TOCAR DE MORT

Volteig de les dues campanes.

Si és un home el difunt, tres vegades.

Si és una dona, dues vegades. I sempre uns minuts entre tocada i tocada.

Si era un nin que encara no havia fet la primera comunió, volteig de la campana petita tres vegades, i si era nina, dues vegades.

En contarem que durant l'epidèmia de grip de l'any 1918, havent-hi tant defuncions no tocaven les campanes per tal de no alarmar els veïns del poble.

En cas de foc

Quan en alguna casa o al bosc es produïa algun incendi, tocaven "batallades" molt ràpides i fortes amb la campana grossa demanant socors i la gent acudia amb poals per transportar aigua. Fa temps que al poble no s'ha sentit aquest toc de la qual cosa ens podem alegrar i donar gràcies a Déu.

Quan es portava el viàtic a alguna persona malalta, tocaven batallades molt separades una de l'altra amb la campana grossa.

El sacristà o l'escolà que acompanyava el capellà tocava una campaneta bastant grossa que tenia el nom de "colés". Tocaven per avisar la gent que passava el Santíssim. A Puigpunyent hi havia el costum que molta gent acompanyava el Santíssim fins a la casa del malalt amb una candela encesa.

Durant les misses quotidianes i dominicals, en el Santus i en l'Elevació tocaven una campaneta petita que era substituïda per una de plaça

LES NOSTRES CAMPANES

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA

Onofre Martorell
"Teuler"

Tots els divendres de l'any, menys el divendres Sant, a les tres de la tarda, tocaven trenta-tres "batallades" molt poc a poc, perquè hom recordés la mort de Nostre Senyor Jesucrist.

Els diumenges a la tarda, a les tres, tocaven vint o trenta campanades amb la grossa, amb la finalitat d'avisar els nins que a l'església començaria la doctrina.

Per tal d'avisar el Sagristà que acudís a l'església si estava treballant al camp, prop del poble, tocaven algunes campanades amb la petita. Ningú no recorda quantes, ja que això passava poques vegades.

A la tarda del dia de tots Sants, tocaven les dues campanes "de mort", fins prop de les dotze de la nit. Mentrestant els escolans menjaven bunyols a la rectoria. Era meravellós poder menjar-los ja que en aquells temps només podíem menjar llepolies algunes vegades. L'endemà, el dia dels morts, el sacristà tocava les campanes fins que l'ofici dels morts acabava.

Com a dada curiosa: la pell sense adobar del brau és el millor material per a subjectar el batall a la campana, segons ens informà el baster i Establiments, en Josep Mayol Bergas.

Dia 1 de novembre del 1895, dia de Tots Sants, mentre el fill del sacristà tocava amb les campanes el tercer de l'Ofici, va caure un llamp a la punta de campanar, davallà a l'església, passà per la capella del retaul del Rosari, després per davall dues dones assegudes a unes cadires ple-gadisses i continuà cap a la capella on hi havia l'estatua del Beat Ramon Llull vora la pica baptismal. Havent foradat el Beat a dos llocs, va sortir al carrer travessant la paret,

davant el número 4 de la Plaça Pio XII. Encara es pot veure el forat.

Van haver de baixar l'escolà ja que de l'esglai i dels efectes del llamp havia quedat paralytitzat i durant molt de temps va estar malalt.

Sens dubte per a la gent del camp les campanes sempre han estat quelcom molt entenyable i estimat. La seva manera de tocar acompanyada lenta o ràpida, tenia tot un símbol que tothom ho coneixia.

Les nostres campanes han estat presents a molts moments de la vida del poble, tant a moments de desgràcia com d'alegria. Quantes notícies poden comunicar-nos. Algunes vegades canten i sembla que ens cridin i d'altres, amb tristesa, ens anuncien la pèrdua d'un ésser estimat o que s'administren els darrers sacraments a un fill del poble o el porten a la seva darrera posada d'aquest món. I també demanaven ajuda quan una casa o un bosc cremava.

Quantes vegades vaig poder observar durant la meua joventut, al moment de l'Angelus o de l'anunci d'una defunció, els camperols que es treïen el capell i la persona de més edat resava unes avemaries que narenostre,

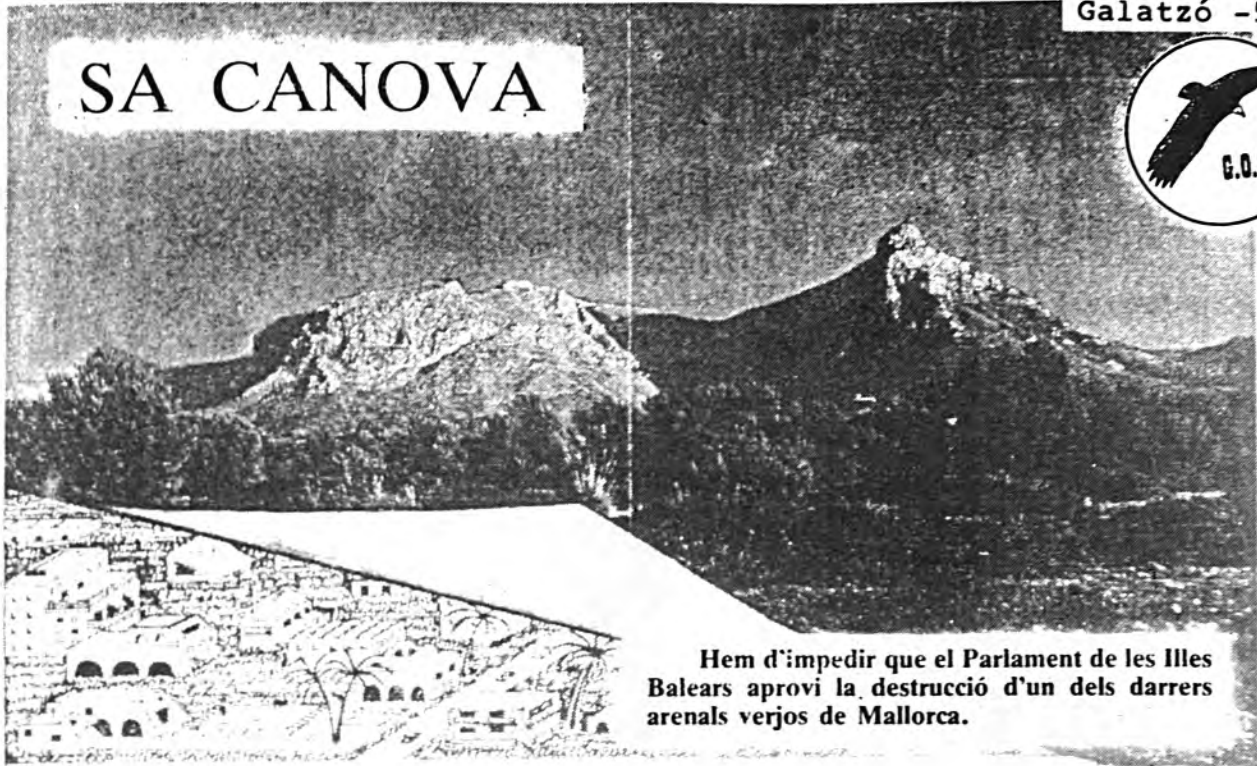
Tots aquests costums tan bonics s'han oblidat tal vegada per les pressions que porta la vida moderna amb el seu trull quotidià. El que si encara puc observar, algunes vegades i de lluny, és alguna persona major que si es troba sola i toquen l'angelus o de mort, potser sense adonar-se'n es tregui el capell o la gorra, per murmurar, de segur, una oració com li haurien ensenyat els seus avantpassats.

UN AGRAIMENT A :

MARGARIDA BALLESIER
FRANCESC LLINAS
JOAN GINARD

SA CANOVA

Hem d'impedir que el Parlament de les Illes Balears aprovi la destrucció d'un dels darrers arenals verjos de Mallorca.

Per què l'hem de salvar?

El medi natural

Sa Canova és un petit paradís verd, situat a l'extrem sud de l'encimentada badia d'Alcúdia, i que pertany al terme municipal d'Artà.

Els seus límits naturals, el torrent de Na Borges i el de S'Estanyol formen, quan arriben a la mar, dues petites zones humides o estanyols que augmenten, encara més, el gran valor ecològic i paisatgístic de la zona. Valor que, a més a més, es complementa amb la platja, un arenal de quasi 1'5 Km. de longitud, i amb les formacions dunars que s'endinsen cap a l'interior.

¿Quin interès té, des del punt de vista faunístic i de vegetació, la protecció de Sa Canova? Si hem de valorar Sa Canova, cal que avaluem la gran abundor que posseeix d'essers vivents.

La diversitat de la vida

La riquesa de la vegetació de Sa Canova és conseqüència de la gran diversitat d'hàbitats que hi ha concentrats en un espai reduït. N'és un bon exemple, que de les 30 espècies d'orquidees presents a les nostres illes, en trobam més de la meitat (almenys 16) a la zona de Sa Canova.

La presència humana. El perill actual

L'home arribà a Sa Canova fa uns tres mil anys (en són prova els dos talaiots que hi romanen) i fins fa poc temps hi havia viscut en equilibri amb el seu medi.

L'any 1971 fou projectada a Sa Canova la urbanització Ravenna amb una capacitat per a 25.000 persones. L'any 1974 fou declarada Centre d'Interès Turístic Nacional i s'hi començaren les obres d'infraestructura, que foren aturades per motius econòmics.

Avui, Sa Canova torna a estar en perill, amenaçada per una urbanització per a més de 3.000 persones i de 50 Ha. d'extensió. El Parlament de les Illes Balears rebutjà el propòsit de generar una proposició de llei que tenia la fi-

nalitat de declarar Sa Canova Àrea Natural d'Especial Interès (tal com aconsellaven els informes emesos per ICONA i per INESE, sobre espais naturals de protecció especial).

Cal que la protecció de Sa Canova com la d'altres espais naturals estigui per damunt interessos econòmics i polítics. Per tant, hem d'evitar que el Parlament aprovi el projecte d'urbanització que acabaria definitivament amb un dels darrers ecosistemes dunars de Mallorca.

Molts de llocs semblants ja han desaparegut sota els blocs de ciment...

Ocells i tortugues

D'entre la riquesa faunística de Sa Canova cal esmentar el gran nombre d'ocells. A la platja i a l'embocadura dels torrents és ben freqüent de veure limícoles, com el tirul-lo cama-negra. Als estanyols, hi trobam aus aquàtiques com el setmesó o l'agró blanc, que hi cerquen els seus darrers amagatalls davant de la progressiva destrucció de les zones humides de l'illa. La zona interior de la garriga és d'una riquesa impressionant de passeriformes (cap-ferreric, menjamosques, menjamosques negre, reietó, busqueret de cap negre...), que amagats per la densa vegetació delaten la seva presència per la multitud de cants.

Un dels ocells que nidifiquen al torrent de Na Borges i que, per altra banda és ben poc comú a la resta de l'illa és l'abellerol. L'au rapaç i de gran bellesa que podem observar fàcilment mentre vola sobre la zona de Farrutx, prop de Sa Canova, és l'esperver.

La Tortuga mediterrània és una habitant comuna de la garriga, ja que hi troba un hàbitat que encara no ha estat destruït per la pressió de l'home.

LA JOVENTUT, ARA.

Amb aquest escrit, començam a informar-vos de l'excursió del 1er de Maig, a més de desitjar que d'aquí endavant els nostres lectors joves s'animin per dur aquesta secció de la " Joventut, Ara ".

Els excursionistes que anaven davallant del Coll, s'anaven trobant amb aquesta vista preciosa del poble d'Estellencs.

La proxima potser que ja hi penseu amb ella, serà pel mes de Juliol i de vespre, per poder veure sortir el Sol damunt el nostre Puig de Galatzó.

Amb dos protagonistes d'excepció, la son i el vent, anava arribant la gent a ca Ses Monges. La sortida va ser molt irregular, malgrat que el Grup S'Arbre va donar la sortida a les 8:45 hores, ja n'hi havia que havien partit mitjora abans, suposam que per por de ser els darrers.

Crida l'atenció, el fet que varen protagonitzar no un parell, sinó bastants de joves a l'excursió.

Resulta, que a l'hora de la sortida veiem a la gent major molt animada de cara als quilòmetres que s'els hi presentaven per davant; això ve a que quan el migdia anàvem arribant al poble d'Estellencs, trobarem una gran quantitat de joves que havien vingut amb cotxes, per peressa o per por de no arribar.

Amb aquesta dada feim referència a que l'excursió a Estellencs es presenta cada any, amb una menys participació de la gent que vé a peu i molts més que venen amb cotxe.

Malgrat això, no ens podem queixar ja que va haver 147 persones que varen tornar amb autocar.

El Grup S'Arbre vos dona l'enhorabona per la participació que hi ha hagut de tothom i desitjam que per properes excursions ens tornem a veure.

— GRUP S'ARBRE

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

EXCURSIÓ A SA TEULERA

Galatzó -7-

El Diumenge dia 17 d'Abril i com ja va succeir l'any passat, el grup folklòric " Flors del Salt ", varen tornar a organitzar una trobada de germanó a Sa Teulera.

Més de cent persones, varen ser les convidades pel grup.

Mentres les dones ajudaven a n en Miquel a fer el dinar i els més petits feien jocs, els més grans i els majors varen improvisar un mini-camp de futbol a on es va fer un partit fadrins contra casats i que per cert, varen guanyar els casats (això és que ja sentien l'olor de l'arròs).

A n'el final de la menjada, les dones amb un detall digne d'admirar, repartiren coca a tots els assistents, combinant amb xampany.

Encara que a n'el final del repartiment, una persona es va quedar sense plat. Pel proper any, haurem de vigilar a n en Miquel perque ens faci bé les mesures.

Sa Teulera va ser un lloc perque balladors, fills d'aquests, simpatitzants del grup i anyorats dels nostres balls tradicionals, poguessin fer una trobada de germanó.

NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Des de sempre hem criticat, el desmesurat castellenisme dels nostres anuncis públics. Pareix que la idea d'una Normalització Lingüística ha anat creixent i d'això noltros ens alegrem.

és el cas, per exemple, d'aquests dos anuncis, la seva fisonomia ja no és la mateixa, les seves lletres i paraules han canviat.

GRUP S'ARBRE ~ INFORMA ~

Després de la petita primícia que vos vàrem donar a l'anterior número del Galatzó, anam a fer ara una exposició molt més ample, damunt els punts més importants que es varen tocar a la reunió del Dissabte 16 d'Abril i que varen tenir els editors, consell de Redacció i col.laboradors de la Revista a n'el Racó.

Després de que en Miquel Mora anunciàs la seva dimissió com a director de la Revista Galatzó per falta de temps i, en conseqüència, d'una menys dedicació en la seva tasca es passà a fer, seguidament, una exposició dels fets previament preparats pel grup d'editors.

Els punts que amb més força es varen criticar, varen ser les editorials i els escrits polítics.

Es va trobar una animalada que les editorials fossin exclusives d'una sola persona, ja que tots sabem que aquestes solen representar la ideologia de les publicacions i sabem ben cert, que a n'el nostre cas, no ha estat així.

Dels escrits polítics, es va decidir l'obligatorietat de que d'aquí endavant vagin firmats, ja que fins ara, les conseqüències no els ha pagat l'autor -greu error- sino que les paga la propia Revista.

No volem, que aquest petit escrit s'interpreti com a una crítica al grup de persones que formaven l'anterior Consell de Redacció, sino que creim, ara que s'han complert dos anys d'experiència de cara al poble, que ha arribat l'hora de millorar en qualitat i presentació.

Tenim un nou Consell de Redacció, a la vegada nou en cares i en Joventut, a n'els quals donam tot el nostre recolzament de cara als propers números

Com a grup editor que som, ens comprometem a preparar una enquesta a nivell de tot el poble i que científicament provada, esperam doni uns resultats el més exactes i fidels possibles damunt el que pensa la gent de la Revista Galatzó.

A la vegada, farem (amb ajuda de tota persona que tengui una càmera fotogràfica) un arxiu de fotos de cara al nostre municipi.

A més d'una revisió dels Estatuts que regeixen la Revista Galatzó.

Cada mes de Juny, a la Revista es fa un balanç econòmic de l'any i que, gràcies a Déu, sol acabar amb superàvit. Com ja va succeir l'any passat, aquests doblers es tornen a invertir culturalment, de manera que s'els hi pugui treure el major aprofitament possible i que serviran per ajudar en la mesura possible a les restants "branques" del Grup S'Arbre.

I RECORDAU : Galatzó està obert a tothom que hi vulgui participar, tant la gent jove com a la més major, JUNTS utilitzarem la nostra propia llengua i les paraules dels homes i dones que trepitjam aquests carrers de Galilea i Puigpunyent, JUNTS remuntarem dificultats, JUNTS aprendrem a llegir, a escoltar i - tant de bó - a escriure, JUNTS farem de Galatzó un vehicle de comunicació estimat per tot noltros.

LA REVISTA ES LA VOSTRA PARAULA !!

CASA de a VILA

S'AJUNTAMENT INFORMA.

CONEXIÓ DEL POU DE LA CARRETERA DE GALILEA.

Es tracta de la contractació de les obres consistents en la connexió del pou de la carretera de Galilea, perforació practicada a un solar de propietat municipal, a la xarxa municipal. La decisió data del mes de Març i l'objectiu és assegurar el subministre d'aigua als abonats en tot moment.

Seguidament donam compte d'algunes propostes de l'Agrupació Independent al Ple del mes de Maig:

PROJECTE DE PAVIMENTACIÓ DELS CARRERS I CAMINS DE GALILEA.

La proposta consisteix en la sol·licitud al Consell Insular de Mallorca de cooperació tècnica per a la redacció del projecte de pavimentació dels carrers de Galilea. L'objectiu és la inclusió d'aquesta obra dins el Pla d'Obres i Serveis de l'any 1989.

PISTA COBERTA.

Es proposa la petició d'incloure les obres de construcció de la pista coberta del poliesportiu municipal dins el Pla d'Esports d'enguany per poder fer front a l'elevat presupost amb l'ajuda (66%) que pot concedir l'administració.

JEROGLÍFIC

Li agrada viure a Madrid?

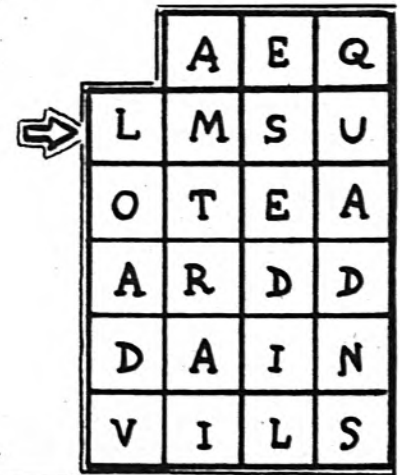

SOLUCIÓ: VOL TORNAR (voltor: naf ("Tan" revés).

PAS DEL REI

Fent els moviments del rei d'escacs podreu compondre una frase de R. Gómez de la Serna.

SOLUCIÓ: LA MORT SE QUEDA DINS LA VIDA

TALLERS

J. B. JAUME

XAPA I PINTURA

C. General Riera, 138 - Tel. 20 66 17 07010 PALMA

PANADERIA PASTISSERIA **VIDAL**

David Palacios

•••

ELABORACIÓ
PRÒPIA

SERVEI A: CALVIA i STA. PONSA

PUIGPUNYENT Cl. Travèria n.º 26 Tel. 61 42 05

PLANTEJAMENTS I PROCESSOS DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Galatzó -10-

MARGALIDA SUNYER I ADROVER

EL MIRALL

(Àrea nº 1 del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Lleida, 4-8 de Maig de 1985)

Les sessions de treball d'aquesta Àrea es feren a la seu de l'Estudi General de Lleida. Hi varen participar 443 congressistes, d'entre els quals n'hi havia 16 d'estrangers, procedents de Quebec, Canadà, Estats Units, França, Bèlgica, Israel, Finlàndia, etc. Podríem destacar noms com: A. STERN, J. COBARRUBIAS, W.F. MACKEY, I. PEETERS, H. GIORDAN, CARTWRIGHT, J.D. GENDRON, P. GEORGEAULT, BOURHIS, R. WILLEMYS, ORNSTEIN I IUKKA HAVU, els quals havien estat convidats per donar conferències referents a temes sociolingüístics, processos de normalització i legislació referent a altres estats bilingües. Cal fer menció especial al Quebec on la qüestió de normalització està molt més avançada que a altres països.

També hi participaren les Directores Generals de Política Lingüística de Galícia i Euskadi per explicar els processos normalitzadors dels seus respectius Països. Els gallecs foren molt contestats per un no-drit grup de congressistes, mentre que els bascos foren llargament aplaudits per tots els presents.

Una tarda ens desplaçarem a Fraga, on s'hi presentaren diverses comunicacions sobre la Franja i Lluís M. de Puig donà una conferència sobre Processos de Normalització Lingüística a Europa.

L'aportació de les illes a aquesta Àrea.

Esmentarem la ponència: "Relacions entre les Comunitats Autònomes de Llengua Catalana per a la normalització lingüística", elaborada per D. Jeroni Albertí, Josep Moll i diversos membres dels Parlaments de les restants comunitats de parla catalana, i coordinada per n'Aina Moll. D'aquesta ponència se'n deriva una de les resolucions més importants de l'àrea i que ha estat assumida a les resolucions generals del Congrés. Fent ús de les possibilitats d'acords institucionals entre comunitats autònomes previstes a la Constitució i als Estatuts, sobretot a l'Estatut de les Illes Balears es proposà de crear un organisme amb representants de les Institucions dels diferents territoris de Llengua Catalana a fi de coordinar i impulsar els plans de normalització lingüística, seguint el model del *Tractat d'unió de la Llengua Neerlandesa* signat entre Bèlgica i Holanda.

Mencionarem també aquestes tres comunicacions:

1) "Les accions institucionals per la normalització lingüística a les Illes Balears". Elaborada per la Comissió d'Assessors Lingüístics (J. Obrador, N. Nadal, P. Vinent, J. M. Vives) i coordinada per B. Camps i M. Vives, on s'arribà a les següents conclusions:

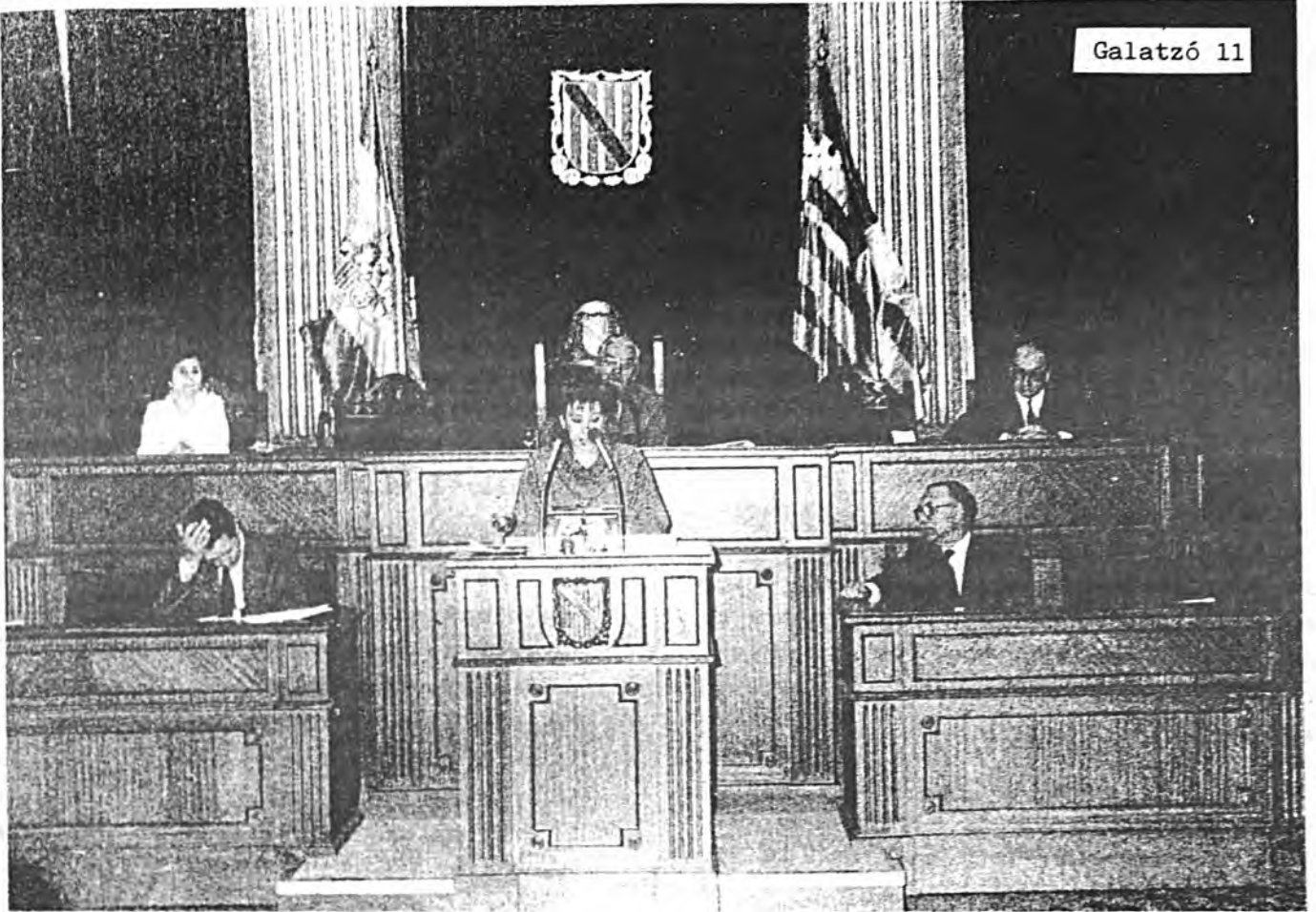

ÀREA LINGÜÍSTICA DEL CATALÀ
límits, variants.

II CONGRÉS DE TERRACERES
 MALDE LA
 LLENGUA
 CATALANA
 -MCMV186

-Cal que s'apliqui la Llei de Normalització Lingüística amb totes les seves conseqüències.

**ES PROPOSA DE CREAR UN ORGANISME
AMB REPRESENTANTS DE LES
INSTITUCIONS DELS DIFERENTS
TERRITORIES DE LLENGUA CATALANA.**

Parlament de les Illes Balears. Aprovació de la Llei de Normalització Lingüística (29-2-1986).

-Que les administracions a què pertoqui tinguin serveis d'assessorament o de normalització i valoració del Català a les oposicions.

-Que es creï una xarxa de normalització per part del Govern Balear.

2) "El català als Municipis de les Illes Balears". Elaborada per M. Gener, P. Gener, B. Joan, C. Julià, A. Maimó, A. Moragues, S. Novella, F. Obrador, M. Obrador, A. Oliver, C. Sánchez, M. Sunyer, V. Valenciano, (amb la col.laboració de G. Camps, P. Carrió, F. Nicolau i M. Vives). Coordinada per M. de Lluc Pomar. Aquesta comunicació analitza la situació real del nivell d'ús públic del català als Municipis de les Illes Balears. La situació que se'n dedueix no és massa afalagadora a cap dels Ajuntaments. Així i tot, destaca l'acció normalitzadora de Ciutat de Mallorca, Montuïri, Alaró, Esporles i Sóller. S'arribà a conclusions com:

-La necessitat de crear una Direcció de Política Lingüística que dirigeixi i canalitzi els esforços normalitzadors dins de les Illes.

-La necessitat de crear serveis d'assessorament lingüístic a tots els Ajuntaments.

-Incloure dins dels pressupostos dels Ajuntaments una quantitat destinada a la normalització de la nostra llengua.

-Impulsar per part de les Institucions la creació de mitjans de comunicació en català.

-Que es facin les gestions oportunes perquè els nous funcionaris coneguin i usin el català i perquè s'estableixin possibilitats de reciclatge per al funcionariat actual.

3) "El català als Centres d'Ensenyament de les Illes Balears". Elaborada per P. Carrió, M. Gener, P. Gener, B. Joan, C. Julià, A. Maimó, D. Mateu, A. Moragues, S. Novella, F. Obrador, M. Obrador, A. Oliver, M. de Lluc Pomar, C. Sánchez, V. Valenciano, (amb la col.laboració de G. Camps, G. Nicolau i F. Nicolau). Coordinada per M. Sunyer. La comunicació posa de manifest la situació precària en què es troba l'ús del català ambiental als centres d'ensenyament, i l'ensenyament del català i en català. El nivell de catalanització és més alt com més petit és el municipi on està situada l'escola, també està millor a l'escola pública i concertada que a la privada, i això que el

LA SITUACIÓ REAL DEL NIVELL D'ÚS PÚBLIC DEL CATALÀ NO ÉS MASSA AFALAGADORA A CAP DELS AJUNTAMENTS.

nombre de professors catalanoparlants és superior a l'escola privada i a ambdues supera el 85%. De l'anàlisi dimanen les següents conclusions:

-La necessitat que es facin ben aviat les transferències en matèria educativa a la Comunitat Autònoma Balear.

--Que millorin les relacions entre el Ministeri d'Educació i Ciència i la Conselleria d'Educació i Cultura.

-Que es creï l'especialitat de Professor d'E.G.B. en català.

-Que a l'escola de Professorat d'E.G.B. s'usi el català com a eina bàsica de feina en totes les assignatures.

-Que s'apliqui la Llei de Normalització Lingüística.

De molt poc hauran servit els desvetllaments per a l'organització del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana i tots els treballs científics realitzats si cada un del Òrgans pertinents no emprèn i duu a terme les tasques que li corresponen per tal de normalitzar la llengua al nostre país.

DRETS HUMANS

Aquest any celebrem el quaranta aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el dia 10 de desembre de 1948.

El primer projecte va ser redactat per René Cassin, a qui després concediren el Premi Nobel de la Pau. Es un text que vol recollir tot l'humanisme dels pensadors, desde els més antics, grecs, cristians, passant pel Renaixement, i arribant fins als nostres temps d'en Sartre, Mounier, Teilhard de Chardin, Garaudy i Joan XXIII.

Es en el preàmbul on destaca els objectius més forts que la Declaració vol remarcar i diu que "la llibertat, la justícia i la pau" han de basar-se en el reconeixement de la dignitat intrínseca i dels drets iguals i inalienables de tots els membres de la família humana".

Mentres en el nostre món no hi hagi persones lliures de terrors i misèria, i no es disfruti de la llibertat de la paraula i de creença; mentre totes les Nacions no tinguén una legislació que assegurí un règim de Dret; mentre tots els estats no es comprometin a promoure i assegurar el respecte uniuersal i efectiu als drets i llibertats fonamentals de l'home... no hi podrà haver aquest humanisme que és propi de l'home del segle XX.

Caldrà destacar els més importants, per una nova lectura o per una reflexió serena i conscient, o per contribuir a una lluita per a la seva defensa.

1.- Drets personals

- Contempla tant el dret a la vida, el rebuig a l'esclavitut i a la tortura, com el dret a l'intimitat personal, la llibertat d'opinió i d'expressió, al

matrimoni, a l'educació, a la participació amb la vida cultural, a la migració i a la protecció social.

2.- Drets socials

Entre ells, es poden destacar el de reunió, al dret a fruitar de la Seguretat Social, i el de la protecció familiar.

3.- Drets de caràcter econòmic

De la propietat privada i col·lectiva ningú en pot ser privat de forma arbitrària, molt menys del treball, d'unes vacances retribuïdes i d'un nivell de vida adequat i digne.

4.- Drets polítics

També tothom té dret a participar en el govern directament o per representants elegits lliurement; dret al sufragi uniuersal i al vot secret; aixís com també dret a l'asil en cas de persecució.

Malgrat els quaranta anys de la seva proclamació, encara hi ha discriminació racial, tortures a les presons, fam, analfabetisme, dictadures, opressions... i fins quan?

De sa música d'Homologació

Me perdonareu s'oportunitat o tal volta s'estar de moda. Però heu de creure i pensar que aquesta parauleta s'ha erribat a aficar dins qualsevol conversa de diari, dins ses cases, dins es dinars i sopars familiars i fins arreu per tot.

Estic convençut, particularment, de que molta de gent no ho sabia que volia dir això d'homologació, homologar i d'homologar-se, però es cert que s'ha posat de moda.

En aquest cas sa culpa la tenen uns senyors que es diuen mestres i que diuen que volen esser com ets altres, com ets altres qui són com ells, es a dir funcionaris.

Però anem per música. Servidor des de sa seva petita taula musical, quan seguia, amb interés personal, tot aquest procés, me demanava: i sa MÚSICA? Quan estirà homologada a ses altres activitats? A s'escole mateix quan sirà una assignatura igual a ses altres?

I no hauríem d'oblidar sa professió. Sense anar més enfora s'altre dia es diari publicava que un músic de s'orquestra Ciutat de Palma, futura simfònica de ses Balears cobrava sols cinquanta mil pessetes mensuals.

Sa pregunta per tant segueix essent interessant: Quan s'homologarà a sa música.

Gràcies per deixar-me xerrar avui de doblers però no sols de pà i músiques celestials viuen es músics.

E. Euster.

Perruqueria

de

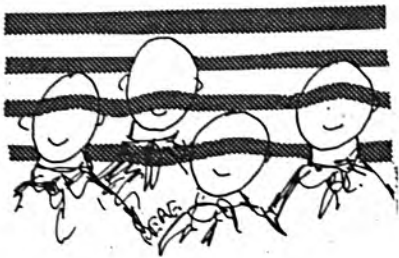
senyores

CATY

C/carretera nova d'Estallens
nº 22

Tf: 61 40 95

DE

15

A 15

Toni Garau

* BON / MAL TEMPS

M'agradaria que qualcú em sabés explicar que "fer un bon sol" sigui sempre "fer bon temps" quan, potser, en aquells dies o en aquell mes seria molt més necessari que caigués una bona aigua. (O a l'enrevés).

Perquè no em faran creure que els ciutadans -de Palma o Madrid o Barcelona ... - no mengen del que se sembra i fa falta regar o necessita saó ...

Crec que seria un bon exercici que tots -també els de la meteorologia- aprenguéssim a reconèixer que fa bon o mal temps segons el parer d'aquells que més ho toquen amb les mans i en pateixen els prejudicis o els hi ajuda en la seva feina: els pagesos.

* NACIONALISME ECONÒMIC

Sembla que comença a haver-hi gent que reclama i que escampa que "som una Nació!" perquè -des de Madrid- ens agafen massa diners o no nos ne tornen com voldrien o necessitam.

I reivindiquen que ja està bé d'injustícies amb una Terra, uns Homes, un Poble... i que SOM UNA NACIÓ!

Què voleu que vos digui?

Primer i ben clar : no estic gens d'acord amb "els de Madrid". Que s'aprofiten de tots noltros i només amollen i amollaran quan no els hi queda altre remei. Sempre ha estat així.

Segon i també clar : Som una Nació. Per Història i per Cultura, amb arrels ben fondes (molt més que les d'Espanya).

Tercer ... : Però no m'acab de fiar dels nacionalistes només o sobretot per motius d'economia, per raons de butxaca (la seva en primer lloc).

Si és l'economia lo que hem de salvar i passat demà troben que els anirà millor amb una dictadura o un feixime ... ja tndrem DICTADURA/FEIXIME ECONÒMIC.

Així que, vius i ungles, i que el nacionalisme arribi més endins i més enfora que la butxaca. I si hi arriben : BENVINGUTS A LA NACIÓ !

* SOLLICITUDO REI SOCIALIS

Talment així, en llatí. "LA PREOCUPACIÓ SOCIAL" és un dels millors escrits que he llegit enguany. Una de les més lúcides anàlisis i un dels més profunds estudis respecte la situació -greu i dramàtica- social del nostre món.

També sé que -quasi tots- en faran orelles de cònsol. Ben tapades i un poc d'encens perquè -quan més prest, millor- s'arraconi i no se'n parli gaire. O s'estimaràn més que se xerri dels seus viatges o d'un parell d'anècdotes que despisten o ens allunyen de la fondària que ens descobreix aquesta Carta :

- l'esperança de desenvolupament apareix molt allunyada.

- abisme creixent entre el Nord i el Sud.

- la qüestió social ha assumit una dimensió mundial.

- la unitat del gènere humà està ben compromesa: Primer Món, Segon Món, Tercer Món, Quart Món.

- cada un dels dos blocs porta la tendència a l'imperialisme. Aquesta situació anormal impedeix radicalment la cooperació solidària de tothom pel bé comú del gènere humà.

- LA PAU : o és de tothom o de ningú.

- l'obligació de comprometre's pel desenvolupament dels pobles és un imperatiu per a tots i cadascun dels homes. És un deure de tothom envers tothom.

- un món dividit en blocs on dominen diferents formes d'imperialisme, no és més que un món sotmès a estructures de pecat.

- l'opció o amor preferencial pels pobres

- els pobres, lluny de disminuir, es multipliquen no només en els països manco desenvolupats sinó també en els països més desenvolupats.

- Tots estam obligats a afrontar aquest tremend desafiament de l'última dècada del segon mil.leni. I això perquè uns perills ineludibles ens amenacen a tots : una crisi econòmica mundial, una guerra sense fronteres, sense vencedors ni vençuts.

- allò que hi ha en joc és la dignitat de la persona humana.

CUINA**RUN RUN**

De les notícies bones que se poden recollir del carrer, resulta que hi ha un grup de joves que han decidit fer comedi per pròpia iniciativa, potser que l'obra la coneguem, es diu " N'Arnau S'Assistent".

I encara més bona es torna la noticia quan sapigueu, que el grup de teatre " Galatzó " torna a fer comedi i pareix que amb moltes ganes ja que sa pot dir, així com van les coses, que per aquestes venideres Festes Patronals ja podrem veure la seva obra preparada i que es diu " Aigua de pluja ".

RUN, RUN, RUN el que diven les llengües pel carrer, pareix que ja n'hi ha que es demanen, si realment és necessari que a n'el poble de Puigpunyent hi hagi d'haver dos grups de teatre.

Apart d'això l'enhorabona a n'aquests dos grups i ja que hi som també donar-la al Patronat de Cultura i a l'Ajuntament, el primer per ser el proper organitzador de les Festes Patronals, el que segur suposarà un major index de participació del que va haver l'any passat i el segon, per la subvenció que pensa donar de 250.000 pts al Club de Bàsquet, el que provocarà que no hagi d'haver persones d'aquest Club " fermades ", com cada any, al Bar de les Festes.

I RUN, RUN, RUN el que s'arriba a sentir pel carrer, de greu es pot dir que és el que va succeir a un aspirant a ser del Personal Laboral. Resulta, que del grup de gent que no va poder superar aquestes oposicions, n'hi va haver un que va remetre una Carta al Director a n'aquesta Revista, i quina no va ser la sorpresa d'un dels afectats, quan un dia fullejant dita Revista, es va trobar amb la Carta i el que és més greu, amb la seva firma baix el document, sense que ell sapigués res.

MMMMMMMMMMMM, que cadascú s'ho " rumi " com li paresqui.....

Què me dius, que vens de pescar i que dus un lluç que fa tres quarts de quilo ?, i un quart de gambes ?.

Doncs ja tenim el sopar resolt. Amb això que tu has agafat i amb les coses que jo he collit de l'hort, estam salvats.

Donarem un bull a les gambes i les treurem de l'aigua, (que guardarem per a més tard).

Ara jo fondré 50 grams de mantega.

Me dus dues cullarades de farina, per favor ?, mescla-ho amb la mantega, i jo hi posaré l'aigua de les gambes i quan comenci a espessir-se, hi posarem les gambes, (pelades i trossejades).

El lluç ja és cuit ?. Idò mentres jo vaig a treure una palangana, tu el pots pelar, xapar i també li pots llevar l'espina.

Ara que el peix està llest, li posarem la salsa de gambes per damunt, ben calenta.

Bé, i això segur que deu ser el segon plat. Sí, de primer farem una sopa de pastanagó, amb les coses que jo he duit.

Dins una olla i posaré un quart de pastanagó, dues patates, una ceba, dues tomàtiques palades, sal, pebrebó, moradux, una pastilla de brou de carn, (tot trossejat) aigua, que tapi just les verdures i a bullir s'ha dit.

Crec, que ja es cuit !!.

Ho capolaré tot amb un poc de formatge rallat i també mantega. Per decorar-ho un poquet, hi tiraré per damunt un parell de fulles de moradux capolades i ja està !.

Quin sopar més bó !

Què no has passat gust ?

Ni el rei menja tan bé.

XISCA RAMÓN

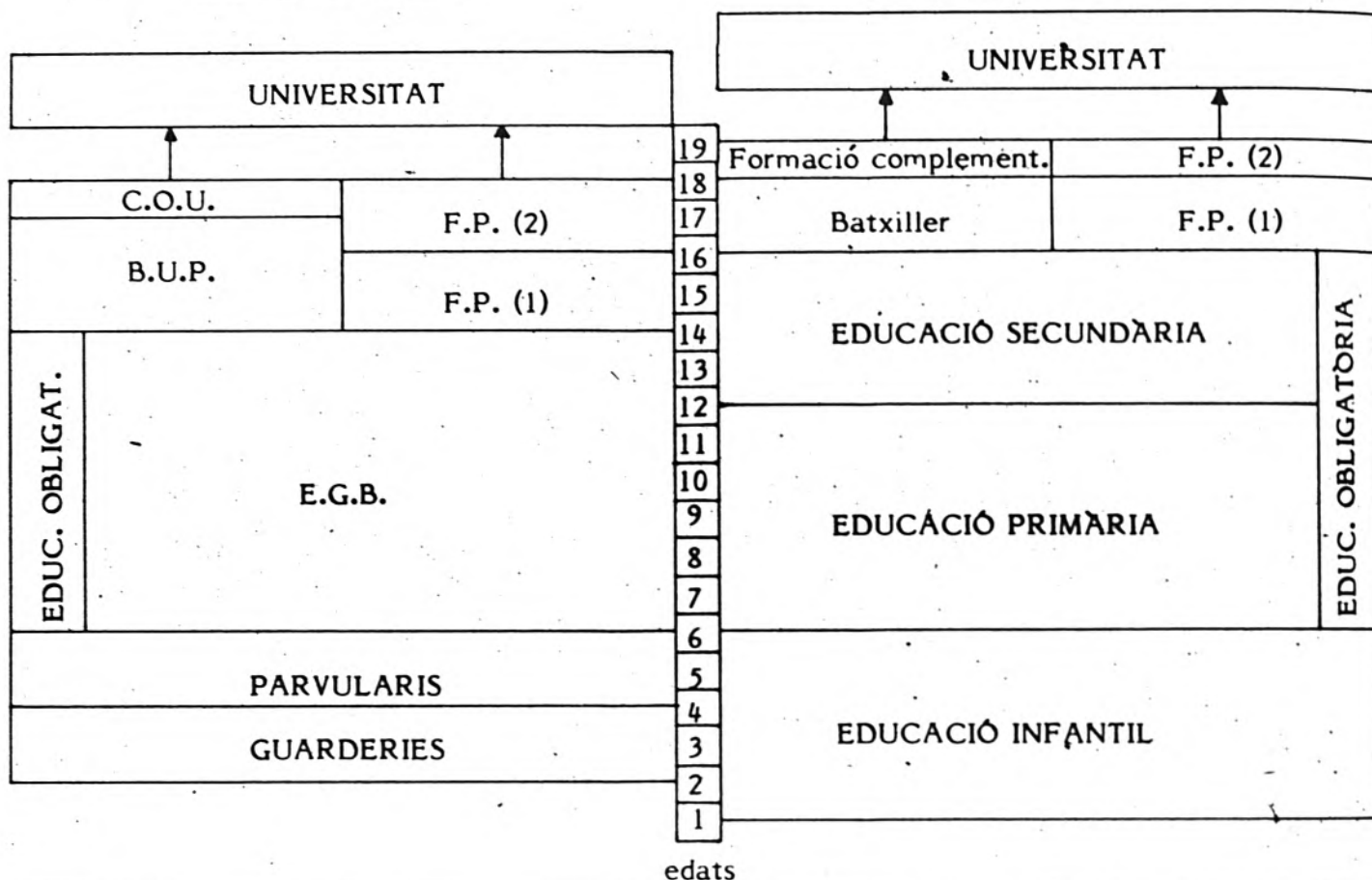

SOCI.

Està previst fer una reforma del sistema educatiu, de la qual reproduïm un esquema gràfic, per millor comprensió.

SISTEMA ACTUAL

SISTEMA FUTUR

DIADA DEL LLIBRE, ABRIL 1988

Cada 23 d'Abril, amb el fons de les promocions publicitàries, de les paredetes que monten els llibreters i de les poncelles i roses vermelles es celebra la diada del llibre. Els editors llencen al carrer les darreres novetats i els autors surten a les places i botigues a signar les seves obres. El pobre llibre, oblidat durant la resta de l'any, es converteix en protagonista en aquesta diada de festa.

Organitzada i patrocinada per l'Ajuntament i amb la col·laboració de l'Escola Pública, el Parvulari de ca ses Monges i la llibreria Embat, s'ha celebrat a Puigpunyent, del 21 al 27 d'Abril, la I

Setmana del Llibre Infantil i Juvenil.

Durant la setmana del 18 al 23 d'Abril els mestres mostraren als infants el món meravellós del llibre, catifa màgica que permet viatjar amb l'imaginació dins l'espai i el temps, i els engrescaren en l'aventura de llegir. Els nins prepararen uns treballs sobre el llibre que foren exposats al Saló de Sessions de la Casa Consistorial del 23 al 27 d'Abril. Cada equip participant va rebre com a premi un lot de llibres. Publicam una redacció com a petita mostra dels treballs dels escolars. Dimecres, dia 27, Embat montà a l'Ajuntament una exposició i venda de llibres que, malgrat la insistent pluja, enregistrà una bona participació de públic.

Miquel Rayó, autor de contes i novel·les per a infants, contà un bon grapat de contes als nins que acudiren l'horabaixa a la Biblioteca Municipal. A les nou del vespre, el mateix autor pronuncià una conferència, seguida de col·loqui, sobre la

literatura infantil i juvenil que fou seguida amb gran interès i participació per l'escàs públic assistent.

Esperam que aquesta experiència tenguí continuïtat els propers anys.

B. Musnagues.

Galatzó -17-

I Setmana

del llibre

Infantil

i

Juvenil

La necessitat d'expressar-se bé.

No cal esforçar-se molt per arribar a la conclusió que qui no té un grau elevat de cultura, li és difícil viure i adaptar-se, no sols a la vida d'avi sinó a la del futur. I el millor per obtenir aquest grau de cultura, que significa saber expressar-se per escrit i oralment, és llegir, ampliar al màxim el nostre vocabulari personal.

Saber llegir, escriure i expressar-te correctament, no sols et permeten tenir una professió privilegiada, sinó que en la vida quotidiana de cada dia, et poden servir per resoldre problemes que amb aquestes facultats es poden resoldre, que si per el contrari se li presentassin a un analfabet li serien impossibles de resoldre sense ajuda.

Les persones amb cultura sempre han estat, són i seran aquelles que destaquen, els privilegiats, dins la societat. Ja en segles molt anteriors, els qui mandaven eren gent culta, que llegia, i tenien sota el seu poder la gent inculta i analfabeta. Els grans senyors de l'alta burgesia i de la noblesa llegien, perquè eren qui tenien el capital suficient per a aprendre a escriure i llegir, però el poble, el proletariat no tenia capital.

Però avui en dia segueixen existint analfabets, i persones que sense ser ho mai arribaran a tenir la cultura suficient per adquirir un lloc privilegiat dins la societat. I no veuc que sigui per no poder comprar un llibre o no poder assistir a l'escola. I les facultats que una persona pot tenir per a aprendre són moltíssimes, i no s'han de menysprear, ja que un dia se n'adonaran del seu error.

Magdalena Ripoll
8º E.G.B.

Galatzó

per
Fulano
de Tal.

Masatges

FÀTIMA'S

El plaer exòtic d'una
flor que salta.

25% descompte Carnet Jove

50% " 3e edat

Carrer Trast, 25.

NOU DECRET DE L'AJUNTAMENT:

Es prohibeix fumar "celtas",
"ducados" i puros (tabac negre
en general) als llocs públics
(sobretot als bars), sota
pena de dos dies de "calaboso"
i multa de mil duros.

El tabac de pipa serà permès,
i devallarà un 25% del seu
prev. Fimat:

Toni A. Cadaveras

El Club Social d'amigues veteranes
"Sa persiana cotilla", et convida a
la seva inauguració el pròxim 1er
de Juny, a les 17 h. a sa Casa
de sa Bila, amb degustació de tè
amb pastes, i taula rodona de l'estat
actual del poble.

Al·lota de quaranta primaveres cerca
al·lot eixerit i serio, per tenir relacions
amistoses esporàdiques.

Apartat 091, Puigpunyent.

Don "Toni s'espardanyé" donaria
clases gratuïtes de llati, a al·lotes de
2^{on} de Bup, en es Rakó, els diumenges
de 11 a 12h.

Venc o canvio cotxo de carreteres "trucat"
una mica retxat, per cadira de rodes
en bones condicions. Tlf: 612345

MIRA: GEVAM LES
VACANCES DE NADAL... LES
DE SETMANA SANTA... LES DE
L'ESTIU... LES FESTES OFICIALS...
... LES FESTES AUTONÒMIQUES...
... ELS "PONTS"... ELS DIES
QUE ESTEIM MALATS I LES VAGUES...

i AQUEST ANY
NOMÉS HEM
D'ANAR A ESCOLA
AQUEST DIA !!

Un dels principals "culpables" de que tinguem futbol a n'el nostre poble és en Pedro Martorell. Què perquè ho és?, ell mateix el mos dirà.

- Pedro, quin treball fas pel funcionament de l'equip?

- Tot, des de preparar les fitxes, assumptes econòmics, material, socis... es pot dir que tot.

- Evidentment, aquest és un treball indispensable per la marxa d'un equip, que no es veu i que ningú ho vol fer (en Pedro ho fa), d'aquí ve el de que tinguem un "culpable" de que hi hagi futbol a Puigpunyent!

- Dins el terreny esportiu, pareix ser que després del darrer partit jugat (guanyat per 7-1) es salvarà la categoria?

- Si... si, ens hem salvats... segur.

- De totes maneres, ha estat una temporada difícil.

- Molt, molt difícil.

- Perquè tantes dificultats?

- Perque no hi ha gent

nova... joves... i també hi ha una baixa assistència a n'els entrenos, per part de un parell de jugadors i això es nota a n'els partits, a més de crear poc ambient de conjunt.

- Què penses el que faria canviar aquesta situació?

- Nous jugadors, gent jove i amb ganes; que es lluitàs per guanyar-se un lloc a l'equip.

- Trobes que hi ha jugadors que no col·laboren per la bona marxa de l'equip?

- Si, es veritat..... n'hi ha alguns que col·laboren totalment, n'hi ha d'altres que no tant.

- Xerrem de tu, com ha estat la teva temporada?

- Dolenta

- Per què?

- Be, es meu lloc a n'el camp (davanter-centre) és difícil i si el equip no juga bé, jo m'ho res

sent i aquest any no hem fet un bon futbol.

- Has tingut lesions?

- Vaig tenir un esquinçament de turmell que hem va tenir un mes sense jugar.

- Tu ets el goleador de l'equip, però aquest any no has fet molts de gols.

- No, tan sols en duc deu... son pocs comparats amb les altres temporades.

- Idò Pedro, a l'espera de que puguis tornar recuperant l'olfacte de gol i de que l'equip pugui salvar la categoria, acabam aquesta entrevista.

- Vols fer cap puntualització?

- Vull dir que també m'ajuden, tant en Julià com en Nany i bé... en Salvador que és el president, i això també es necesari per un equip.

DARRERS RESULTATS

Mariense - 0

Puigpunyent - 2 (Nany - P. Martorell)

Puigpunyent - 3 (Carrascal - M. Ramón - P. Martorell)

Pla de Na Tesa - 1

Porreres At. - 2

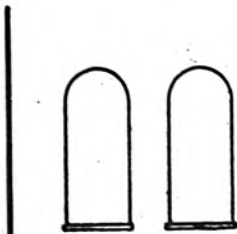
Puigpunyent - 0

Puigpunyent - 7 (Carrascal 3 - P. Martorell 3 - Nany 1)

Son Cotoneret - 1

Segunda Regional

1. SANCEL·LAS	32	20	7	5	74	26	47	+15
2. Colherense	32	20	5	7	75	31	45	+13
3. Santa Eugenia	32	20	5	7	84	42	45	+13
4. Sineu	32	20	4	8	53	36	44	+12
5. Consell	32	15	7	10	60	50	37	+5
6. Porreres	32	13	11	8	46	35	37	+5
7. S'Horta	32	14	8	10	49	40	36	+4
8. Altura	32	11	12	9	47	44	34	+2
9. Campanet	32	13	7	12	57	54	33	+1
10. Port Soller	32	13	6	13	59	47	32	0
11. Rollet	32	12	7	13	42	44	31	-1
12. Puigpunyent	32	12	6	14	38	46	30	-2
13. Pla Na Tesa	32	12	5	15	47	58	29	-3
14. Barrascó	32	10	7	15	47	51	27	-5
15. Cas Coneos	32	8	9	15	43	64	25	-7
16. Son Cotoneret	32	7	4	21	43	82	18	-14
17. Valldemosa	32	3	8	21	25	79	12	-18
18. Mariense	32	4	8	24	50	123	12	-20

CAFETERIA-RESTAURANT
ES PONT

C/. Sa Travessia, 2 - T. 614031
PUIGPUNYENT

''**casa diana**''

MERCERIA REGALS
CERAMIQUES BRODATS
JERSEIS FETS A MA

C/. Major, 48
PUIGPUNYENT
Teléf. 614456

**Ses
Cotxeries**

C/. MAJOR, 4 Tel.614102 Puigpunyent

FRUITES • VERDURES
CARNISSERIA • EMBOTITS
CONGELATS • CONSERVES
VINS • LICORS
FERRETERIA
DROGUERIA

Cristalleria

La Mallorquina.

Miralls, tancament de galeries i banyeres.
Vidres en general.

Encàrreges a Pep d'es Forn.

Miguel Santandreu, 38 - ☎ 46 97 86 - 07006-PALMA DE MALLORCA

supermercat

GALATZÓ

CARNISSERIA- EMBOTITS MERCERIA
Tel: 614315. Servici a domicili

BAR RESTAURANT
PLA DE SA SINIA

Servels de:
**NOCES • COMUNIONS
FESTES • CUINA TIPICA**

CARRETERA DE PUIGPUNYENT - Km. 14 TELÉFONO 6145